

Tematiskais pastaigu maršruts “JELGAVA - SKULPTŪRU PILSĒTA. JELGAVAS PERSONĪBAS”

Tematiskais pastaigu maršruts iepazīstina ar Jelgavas nozīmīgākajām personībām, kuru piemiņas zīmes un pieminekļi ir sastopami pilsētā, godinot viņu ieguldījumu pilsētas un iedzīvotāju labā. Maršrutā iekļauti stāsti par 15 Jelgavas nozīmīgākajām personībām.

Aizraujošākai pilsētas iepazīšanai, iesakām maršrutu papildināt ar audiogida stāstiem, kurus var noklausīties mājaslapā www.visit.jelgava.lv.

AUDIOGIDS

- 1 Jelgavas Sv. Trīsvienības baznīcas tornis
- 2 Jelgavas pils
- 3 Kurzemes hercogu kapenes
- 4 Ģ. Eliasa Jelgavas Vēstures un mākslas muzejs
- 7 Jelgavas Sv. Simeona un Sv. Annas pareizticīgo katedrāle
- 8 Jelgavas Bezvainīgās Jaunavas Marijas Romas katoļu katedrāle
- 10 Sv. Jāņa luterāņu baznīca
- 11 Jāņa Čakstes bulvāra promenāde un Mītavas tilts
- 12 Pasta sala
- 13 Skulptūra – strūklaka “Jelgavas students”
- 14 Piemiņas zīme dziedātājam Norai Bumbierei
- 15 Pieminēklis LR pirmajam prezidentam Jānim Čakstem
- 17 Mīlestības aleja
- 19 Zemgales prospekta nami
- 20 Hercoga Jēkaba laukums
- 21 Raiņa parks, Raiņa pieminēklis

NODERĪGA INFORMĀCIJA:

Ieteicamais laiks: visu gadu

Aptuvenais maršruta veikšanas laiks: ~1,5h

Kopējais garums: 5,5 km

Grūtības pakāpe: viegla

Ceļa segums: asfaltēts ceļa segums

1. Pieminēklis Latvijas Republikas pirmajam prezidentam Jānim Čakstem

- Atklāts 2003. gada 14. novembrī, autore - tēlniece Arta Dumpe.
- Saistība ar Jelgavu - 1895.gadā viens no galvenajiem IV Latviešu Vispārējo Dziesmu svētku organizētājiem Jelgavā (*Akadēmijas iela 1*).

2. Pieminēklis Ģedertam Eliam

- Atklāts 1987. gada 23. septembrī. Autori – tēlnieks Jānis Zariņš un arhitekts Dzintars Driba.
- Saistība ar Jelgavu – Academia Petrina pārdēvētais nosaukums uz Ģ. Eliasa Jelgavas Vēstures un mākslas muzeju, kurā arī atrodas vislielākā latviešu glezniecības vecmeistara Ģ. Eliasa darbu kolekcija (*Akadēmijas iela 10*).

3. Piemiņas plāksne olimpiskajam šķēpmetējam Jānim Lūsim

- Saistība ar Jelgavu – Olimpiskais čempions (1968) šķēpmešanā piedzima Jelgavā 1939.gadā. (*Akadēmijas iela 28*).

4. Piemiņas akmens Jurim Māteram

- Atklāts 1995. gada Jelgavā, autors – tēlnieks Alberts Terpilovskis, atjaunots 2011. gadā.
- Saistība ar Jelgavu - latviešu rakstnieks un žurnālists, kurš II Vispārējo latviešu Dziedāšanas svētku laikā 1880. gadā nodibināja Jelgavas Latviešu biedrību (*Alunāna parks*).

5. Piemiņas akmens Ādolfam Alunānam

- Atklāts 1913. gadā par latviešu tautas ziedojumiem, autors - tēlnieks Burkards Dzenis.
- Saistība ar Jelgavu - latviešu aktieris, režisors un dramaturgs, tiek saukts par "latviešu teātra tēvu", kurš 1894. gadā Jelgavā nodibināja un līdz 1904. gadam vadīja Alunāna teātri (*Alunāna parks*).

6. Pieminēklis Rainim

- Atklāts 1957. gadā, autors - skulptors Kārlis Zemdega.
- Saistība ar Jelgavu - izcilais latviešu dzejnieks Rainis laikā no 1891. gada līdz 1897. gadam vairākkārt dzīvojis Jelgavā un strādājis par advokāta palīgu pie Šterstu Andreja, aktīvi darbojās Jelgavas Latviešu biedrības rakstniecības nodaļā (*Raiņa parks*).

7. Piemiņas plāksne Oskaram Kalpakam

- Atjaunota plāksne 2019. gada 5. janvārī.
- Saistība ar Jelgavu - tolaik vēl vācu zemessardzes pakļautībā esošais pulkvedis Oskars Kalpaks izdeva pavēli par vācu zemessardzē ietilpstošo latviešu daļu apvienošanu vienā atsevišķā latviešu bataljonā. Pavēle tika izdota krievu biedrības "Kružok" ēkā, kas nav saglabājusies, bet atradās tagadējā Raiņa parkā. Šis notikums Latvijas valsts vēsturē iezīmē Latvijas armijas izveidošanu un cīņas par valsts neatkarību. Latvijas armijas izveidošanu un cīņas par valsts neatkarību (*Pasta iela 32*).

8. Piemiņas skulptūra Norai Bumbierei

- Atklāta 2012. gada 20. oktobrī, autors - tēlnieks Kārlis Īle.
- Saistība ar Jelgavu - latviešu estrādes dziedātāja, viena no visu laiku populārākajām Latvijas dziedātājām, kas dzimusi un mācījusies Jelgavā (*Kr. Barona iela 6B, skvērā aiz kultūras nama*).

9. Piemiņas plāksne Hercogam Jēkabam Ketleram

- Autors - Hercoga Jēkaba kluba biedri.
- Saistība ar Jelgavu - Jelgava bija Kurzemes hercogistes galvaspilsēta viņa valdīšanas laikā. Jēkabam Jelgavas pilsētā bija jāuzceļ dievnamas katoļiem, lai 1642. gadā iegūtu kāroto troni. Hercoga Jēkaba kaislība bija kuģi – tos būvēja gan Ventspilī, gan Kuldīgā, taču arī Jelgavas tuvumā daudziem amatniekiem atradās darbs, lai nodrošinātu kuģu aprīkojumu. Atgādinot par hercogistes jūras varenību, Jelgavā piedāvā īpašu ēdienu "Hercoga bura", bet viņa mīļotās sievas vārds iemūžināts deserta nosaukumā "Šarlotes skūpsts". (*Kr. Barona iela 1, H.J. laukums*).

10. Pieminēklis Hercogam Ernstam Bironam

- Atklāts 2001. gadā, autore - tēlniece Dzintra Regina Jansone.
- Saistība ar Jelgavu - dzimis Kalnciema muižā (tag. Tīreļi, Jelgavas novads), viņa valdīšanas laikā sāka celt mūsdienās redzamo Jelgavas pili un Rundāles pili (*Lielā iela 4, Driksas tilts*).

11. Piemiņas plāksne Francijas karalim Luijam XVIII

- Atklāta 2019. gada 30. septembrī, Francijas Burbonu karaliskās dinastijas institūta dāvinājums.
- Saistība ar Jelgavu - Francijas karalis Luijs XVIII un abats Edgevorts no Firmountas 18. gadsimta beigās un 19. gadsimta sākumā dzīvoja Jelgavas pilī. Tādējādi kādreizējā Kurzemes un Zemgales hercogu mītnes vieta bijusi arī nākamā Francijas karaļa dzīvesvieta (*Lielā iela 2, Jelgavas pils Dienvidu vārti*).

12. Piemiņas plāksne Pāvīlam I Romanovam

- Atklāta 2010. gada 23. decembrī.
- Saistība ar Jelgavu - Pāvils I 1800. gada 25. decembrī izdod rīkojumu par Jelgavas universitātes izveidi (*Lielā iela 2, Jelgavas pils Dienvidu vārti*).

13. Piemiņas plāksne Aleksandram I Romanovam

- Atklāta 2008. gada 29. augustā.
- Saistība ar Jelgavu - 1818. gada 30. augustā Krievijas imperators Aleksandrs I Jelgavas pilī izsludināja Kurzemes zemnieku brīvvaldības likumu (*Lielā iela 2, Jelgavas pils Dienvidu vārti*).

14. Pieminēklis Mestram Konrādam fon Mandernam

- Atklāts 2001. gadā, autore - tēlniece Dzintra Regina Jansone.
- Saistība ar Jelgavu - Livonijas mestrs, kas tiek uzskatīts par Jelgavas dibinātāju (*Pilssalas iela 1, Driksas tilts*).

Garākai pastaigai iesakām apskatīt Mīlestības aleju.

15. Piemiņas vieta Švanderam un Tečam Mīlestības alejā

- Veidots 19. gs. beigās, autore - Verdels.
- Saistība ar Jelgavu - Leģenda vēsta, ka apmēram pirms vairāk kā 225 gadiem Jelgavā dzīvojuši divi dižciltīgi muižnieki: advokāts, jurists, padomnieks Kristaps Ludvigs Tečs (1735–1793) un Zigismunds Georgs Švanders (1727–1784), advokāts un Kurzemes galma padomnieks. Abi nešķirami draugi bija iecienījuši pastaigu pa skaistu aleju, kuru, kā rodams ziņas periodikā, dēstījis muižnieku draugs virsnieks Līvens. Kad muižnieki nomira, viņus pēc pašu vēlēšanās apglabāja katru savā alejas galā, uzceļot lepnus pieminēklus: Z. G. Švanderam – obelisku, bet K. L. Tečam – urnu ar divām čūskām un liesmiņu, kas noliekusies austrumu virzienā. (*Dobeles šoseja 49A*).

